

ด่วนที่สุด

ที่ มท 0308.4/ 2884

กระทรวงมหาดไทย
ถนนอัษฎางค์ กทม.10200

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
รับที่ 1878
วันที่ 14 มี.ค. 2550 13.404

ดลค. 1/38.1
14 มี.ค. 50
15.204

/2 มีนาคม 2550

เรื่อง ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เกี่ยวกับการดำเนินการด้านสถานะบุคคลของกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ ในประเทศไทย

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนมาก ที่ นร 0506/2149 ลงวันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2550

สิ่งที่ส่งมาด้วย รายงานความเห็น เกี่ยวกับการดำเนินการด้านสถานะบุคคลของกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ ในประเทศไทย
จำนวน 1 ชุด

ตามที่แจ้งว่า สำนักงานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้เสนอเรื่อง ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเกี่ยวกับการดำเนินการด้านสถานะบุคคลของกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ ในประเทศไทย เพื่อให้คณะรัฐมนตรีพิจารณา และรองนายกรัฐมนตรี (นายโฆสิต ปั้นเปี่ยมรัษฎ์) ได้มีคำสั่งมอบหมายให้กระทรวงมหาดไทย เป็นหน่วยงานหลักรับไปพิจารณาร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อจัดทำความเห็น ผลการพิจารณาและผลการดำเนินการฯ แล้วรายงานให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีทราบ ภายในวันที่ 8 มีนาคม 2550 เพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป นั้น

กระทรวงมหาดไทย ได้ดำเนินการกรณิดังกล่าวข้างต้นเสร็จเรียบร้อยแล้ว รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วยนี้

จึงเรียนมาเพื่อทราบ และนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายอารีย์ วงศ์อารยะ)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

กรมการปกครอง

สำนักกิจการความมั่นคงภายใน

โทร/โทรสาร 0-2223-6740

รายงานความเห็น ผลการพิจารณา และผลการดำเนินการ
กรณีสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติให้ความเห็นและข้อเสนอแนะ
เกี่ยวกับ “การดำเนินการด้านสถานะบุคคลของกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ ในประเทศไทย”

ด้วยสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้ให้ความเห็น และข้อเสนอแนะ ต่อคณะรัฐมนตรี เรื่อง การดำเนินการด้านสถานะบุคคลของกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ ในประเทศไทย ดังนี้

1. การดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหาภาพรวมด้านสถานะบุคคลของกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ ในประเทศไทย ดังนี้

- 1) การสำรวจประชากรชนกลุ่มน้อยกลุ่มต่าง ๆ ในประเทศไทยทั้งหมดและขึ้นทะเบียนประวัติบุคคล บันทึกการเกิด การตาย การสมรส การโยกย้ายถิ่น เพื่อให้ทราบจำนวนประชากรในปัจจุบันและป้องกันการอพยพเข้าเมืองของกลุ่มอื่น ๆ ที่เข้ามาภายหลัง
- 2) การกำหนดรูปแบบ เกี่ยวกับการพิสูจน์บุคคล การจัดทำบัตรประชาชน หรือกำหนดสถานะบุคคลให้กับชนกลุ่มน้อยทุก ๆ กลุ่มในประเทศไทย เพื่อให้เป็นระบบและมาตรฐานเดียวกันทุกจังหวัดที่ได้อาศัยอยู่ในแต่ละพื้นที่
- 3) ควรกำหนดนโยบายและแก้ไขการรับรองสถานะบุคคลของชนกลุ่มน้อยทุก ๆ กลุ่มในพื้นที่ต่าง ๆ แต่ละจังหวัดอย่างเป็นรูปธรรมและเร่งด่วน เพื่อหน่วยงานในระดับจังหวัดจะได้นำไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม
- 4) ควรดำเนินการสำรวจจำนวนประชากรของชนกลุ่มน้อยทุก ๆ กลุ่มในประเทศไทยที่มีอยู่อย่างเป็นระบบ เพื่อเป็นฐานข้อมูลอย่างครบถ้วน เพื่อป้องกันการออกบัตรซ้ำซ้อน การรับรองสูติบัตรเด็กแรกเกิดและการรับรองผู้ที่เกิดในดินแดนประเทศไทยอย่างเป็นรูปธรรม และปฏิบัติได้ เพื่อเป็นแนวทางในการไปปฏิบัติในท้องถิ่นอย่างเร่งด่วนต่อไป

2. การดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหาด้านสถานะบุคคลของกลุ่มชาวมอแกน ดังนี้

- 1) ควรเร่งส่งเสริมประเพณีให้กับกลุ่มชนมอแกนอย่างสร้างสรรค์ โดยคำนึงถึงขีดจำกัดที่ไม่เป็นการกีดกัน หรือการดูถูกเหยียดหยาม ทำให้บุคคลทั่วไปได้เข้าใจวัฒนธรรมประเพณีอย่างถูกต้อง โดยมีผู้แทนของชาวมอแกนเข้าร่วมปรึกษาหารือร่วมกันในการฟื้นฟูประเพณี เพื่อเป็นการส่งเสริมวัฒนธรรมที่ดีงาม เผยแพร่ต่อสาธารณะต่อไป
- 2) ควรมอบหมายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในเรื่องต่าง ๆ ได้แก่ ด้านสวัสดิการ ด้านครอบครัว ด้านสุขภาพ และด้านที่อยู่อาศัย เพื่อให้มีความเหมาะสมกับการครอบชีพและเหมาะสมกับวิถีชีวิต
- 3) ควรส่งเสริมให้กลุ่มชาวมอแกนได้รับการศึกษา โดยพิจารณาแนวทางการศึกษาแบบทางเลือก ที่สอดคล้องกับประเพณี วัฒนธรรม และอาชีพ ของกลุ่มชาวมอแกน

3. การดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหาด้านสถานะบุคคลของกลุ่มบุคคลและชุมชนบนพื้นที่สูง ดังนี้

1) ควรปรับเปลี่ยนจุดยืนในการวิเคราะห์ปัญหา จากเดิมที่มองว่าชนเผ่าชาติพันธุ์ เป็นเพียงผู้ที่อพยพเข้ามาสร้างปัญหา ตัดไม้ทำลายป่า ค้ายาเสพติด และเป็นภัยต่อความมั่นคงของชาติ ด้วยการเริ่มต้นจากการมองว่าชนเผ่าและชาติพันธุ์เป็นสมาชิกส่วนหนึ่งของสังคมไทย การค้นหาศักยภาพด้านบวกของชนเผ่าและพยายามจัดปรับแนวนโยบายและกฎหมายให้สอดคล้องกับปัญหาและเปิดพื้นที่ให้คนเหล่านั้นได้เข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการแก้ไขปัญหาในฐานะผู้เป็นเจ้าของปัญหา เคารพในสิทธิเสรีภาพอย่างเท่าเทียมและไม่เลือกปฏิบัติ

2) การปรับเปลี่ยนมุมมองกรอบคิดในการวิเคราะห์ปัญหาและแนวทางการดำเนินงานในเรื่องการแก้ไขปัญหาบนพื้นที่สูงเสียใหม่ เช่น ควรคำนึงถึงสิทธิศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ที่เกิดในราชอาณาจักรไทยตามหลักดินแดน การประกอบอาชีพ การเดินทาง การศึกษา การรักษาสุขภาพ และการเข้าถึงบริการต่าง ๆ ของรัฐ มากกว่าการให้สถานะบุคคลแล้วไม่มีสิทธิ

3) การลงรายการสัญชาติและสถานะบุคคล

3.1) ให้มีการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายและคำสั่งคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ระเบียบการลงรายการสัญชาติและสถานะบุคคลให้สอดคล้องเหมาะสมกับสภาพความเป็นจริงและปัญหาความเดือนร้อนที่เกิดขึ้น และเป็นไปตามบทบัญญัติของกฎหมายรัฐธรรมนูญ อันเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศ รวมทั้งกฎหมายระหว่างประเทศที่ประเทศไทยได้ลงนามผูกพันไว้กับสหประชาชาติ

3.2) ควรมีการจัดตั้งกลไกร่วมระหว่างภาครัฐและภาคประชาชนในการดำเนินงาน ติดตาม เร่งรัดการดำเนินการลงรายการสถานะบุคคล โดยให้มีอำนาจและหน้าที่ในการเข้าถึงข้อมูลและการตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในระดับพื้นที่

4) ให้ดำเนินการแก้ไขปัญหาสถานะบุคคลบนพื้นที่สูง ในโครงการนำร่องเพื่อเป็นแม่แบบในการแก้ไขปัญหา โดยเลือกจังหวัดละอย่างน้อย 1 อำเภอ

5) ให้มีกลไกการแก้ไขปัญหาสถานะบุคคลบนพื้นที่สูง โดยต้องมีส่วนร่วมของตัวแทนภาคประชาชนในสัดส่วนที่ทัดเทียมกันทุกระดับ เช่น คณะกรรมการระดับชาติ, คณะกรรมการระดับจังหวัด, เพื่อเป็นกลไกการทำงานที่สอดคล้องกับความเป็นจริง

6) ให้มีประชาคมระดับตำบล ประชาคมระดับอำเภอ ในการพิจารณาถ้อยแถลงในการลงรายการสถานะบุคคล

7) ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมกับฝ่ายปกครองท้องถิ่นดำเนินการสำรวจสถานะบุคคลในเขตพื้นที่รับผิดชอบของตนเอง

8) ระบบฐานข้อมูลของหน่วยราชการไม่ตรงกัน ทำให้เกิดความเข้าใจที่ไม่ตรงกันในการแก้ไขปัญหา ดังนั้นขอให้ดำเนินการให้ระบบฐานข้อมูลเกิดความชัดเจนเพื่อเป็นข้อมูลในการแก้ปัญหาที่ต่อเนื่องและถูกต้อง เช่น

8.1) ให้ดำเนินการสำรวจจัดทำทะเบียนประวัติและเอกสารแสดงตนสำหรับบุคคลที่ไม่มีชื่ออยู่ในระบบทะเบียนราษฎร

8.2) ควรมีการปรับปรุงระบบข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับชนเผ่าให้เป็นมาตรฐานเป็นระบบเดียวกัน ระบบข้อมูลมีการปรับปรุงให้ทันสมัยอยู่เสมอ โดยเฉพาะข้อมูลเกี่ยวกับสถิติคนไร้สัญชาติ การอพยพย้ายถิ่น ระบบการเชื่อมข้อมูล และการสืบค้นที่รวดเร็ว นำไปใช้ประโยชน์ได้จริง

8.3) ดำเนินการเป็นวาระเร่งด่วนในการให้สถานะบุคคลตามกฎหมายกับบุคคลที่อพยพเข้ามาอาศัยอยู่ในประเทศไทยต่อกันเป็นเวลานาน ตามยุทธศาสตร์การจัดการปัญหาสถานะและสิทธิของบุคคล ของสมาคมมั่นคงแห่งชาติ (สมช.) และการกำหนดแนวทางปฏิบัติให้ชัดเจนเพื่อให้เจ้าหน้าที่ได้ยึดถือในการปฏิบัติงาน และเป็นเครื่องมือคุ้มครองการทำงานต่อไป

9) กรณีแผนแม่บทเพื่อการพัฒนาชุมชนสิ่งแวดล้อมและควบคุมพืชเสพติดบนพื้นที่สูง และสิทธิชุมชนในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ ให้รัฐปฏิบัติตามกฎหมายรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช 2549 ในมาตราที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัดและให้มี “แผนแม่บทเพื่อการพัฒนาบนพื้นที่สูง” โดยการมีส่วนร่วมของชนเผ่าอย่างแท้จริง

10) กรณีเด็กไร้สัญชาติ

10.1) ควรมีมาตรการเร่งด่วนที่จะดำเนินการให้เด็กที่เกิดในราชอาณาจักรไทยได้รับสัญชาติไทยตามหลักดินแดน โดยต้องยกเลิกมาตรา 7 ทวิ แห่ง พ.ร.บ. สัญชาติ พ.ศ.2508 แก้ไขฉบับที่ 2 พ.ศ. 2535 ทั้งนี้เนื่องจากขัดต่อสิทธิขั้นพื้นฐานของความเป็นมนุษย์ของเด็กที่เกิดในประเทศไทย และขัดต่อกติการะหว่างประเทศ ว่าด้วยสิทธิของพลเมืองและสิทธิทางการเมือง ค.ศ.1966 และอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ค.ศ. 1989

10.2) ควรเร่งรัดดำเนินการแก้ไขปรับปรุงเปลี่ยนแปลง พ.ร.บ. คุ้มครองสิทธิเด็ก และมาตรการคุ้มครองและปกป้องสิทธิต่าง ๆ ให้ครอบคลุมถึงเด็กที่ยังไม่มีสถานะบุคคลให้เป็นผู้มีสัญชาติไทยด้วย ทั้งนี้ เพื่อให้สอดคล้องกับบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย(ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช 2549 มาตรา 3 ที่รับรองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของคนทุกคนที่อยู่ในราชอาณาจักรไทย

11) ควรพิจารณาปรับปรุงแก้ไขเกี่ยวกับสิทธิขั้นพื้นฐานและการเข้าถึงบริการของรัฐ ในเรื่องสิทธิการอาศัยอยู่ในประเทศไทย สิทธิการทำงานและการประกอบอาชีพ สิทธิการเดินทาง สิทธิการเข้าถึงการบริการระบบสุขภาพ สิทธิในการถือครองที่ดินทำกิน สิทธิในการศึกษา สิทธิในการก่อตั้งครอบครัว ฯลฯ

/12) ควรให้การสนับสนุน....

12) ควรให้การสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินการแก้ไขปัญหารื่องสถานะบุคคลอย่างจริงจัง ตลอดจนการแบ่งแยกเจ้าหน้าที่ให้เข้ามาดูแลรับผิดชอบเรื่องสถานะบุคคลโดยตรง

ความเห็น ผลการพิจารณา และผลการดำเนินการ

กระทรวงมหาดไทย ได้จัดให้มีการประชุมร่วมกับผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงแรงงาน กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงกลาโหม กระทรวงยุติธรรม กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงวัฒนธรรม สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน และสำนักงานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2550 เพื่อพิจารณาความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ในการดำเนินการด้านสถานะบุคคลของกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ ในประเทศไทย โดยที่ประชุมได้มีการอภิปรายและเสนอข้อคิดเห็นรวมทั้งข้อเสนอแนะเพิ่มเติม สรุปได้ดังนี้

1. การดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหภาพรวมด้านสถานะบุคคลของกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ ในประเทศไทย

ที่ประชุมเห็นด้วยในการดำเนินการแก้ไขปัญหาสถานะบุคคลของกลุ่มชาติพันธุ์และผู้ไม่มีสถานะทางกฎหมายในภาพรวมให้เป็นไปอย่างชัดเจน เป็นรูปธรรม และครอบคลุม โดยให้มีการสำรวจกลุ่มคนที่มีปัญหาไร้สัญชาติหรือมีสถานะไม่ชัดเจน ให้ครอบคลุมครบถ้วนทุกกลุ่ม โดยให้มีรูปแบบและวิธีการให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน เพื่อเป็นข้อมูลให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปสู่การแก้ไขปัญหาสถานะและสิทธิต่าง ๆ ต่อไป และที่ประชุมได้มีความเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมดังนี้

1.1 ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเร่งรัดการดำเนินการตามยุทธศาสตร์การจัดการปัญหาสถานะและสิทธิของบุคคล ซึ่งคณะรัฐมนตรี ได้มีมติเห็นชอบเมื่อวันที่ 18 มกราคม 2548 เพื่อใช้เป็นแนวทางแก้ไขปัญหากลุ่มคนไร้สัญชาติหรือมีสถานะไม่ชัดเจน ซึ่งตามยุทธศาสตร์ฯ ได้กำหนดสาระสำคัญ 4 ประการ คือ

1) ยุทธศาสตร์การกำหนดสถานะ ซึ่งกระทรวงมหาดไทยเป็นหน่วยงานรับผิดชอบหลัก โดยในการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ฯ ดังกล่าว คณะรัฐมนตรีได้มีมติ เมื่อวันที่ 10 มกราคม 2549 ได้อนุมัติในหลักการโครงการสำรวจจัดทำทะเบียนประวัติและเอกสารแสดงตนสำหรับบุคคลที่ไม่มีชื่ออยู่ในระบบทะเบียนราษฎร และโครงการเร่งรัดให้สถานะตามกฎหมายแก่บุคคลที่อพยพเข้ามาอาศัยอยู่ในประเทศไทยติดต่อกันเป็นเวลานานตามยุทธศาสตร์การจัดการปัญหาสถานะและสิทธิ ซึ่งที่ผ่านมาสามารถดำเนินการตามกรอบยุทธศาสตร์ได้ในระดับหนึ่ง โดยใช้งบประมาณปกติของหน่วยงาน

/2) ยุทธศาสตร์.....

2) ยุทธศาสตร์การให้สิทธิขั้นพื้นฐานแก่บุคคลที่มีปัญหาสถานะและสิทธิ ในด้านการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ได้อนุญาตให้นักเรียน นักศึกษา ที่ไม่มีสัญชาติไทยหรือไม่มีสถานะทางทะเบียน สามารถศึกษาเล่าเรียนได้โดยไม่จำกัด แต่มีปัญหาในการปฏิบัติในระดับพื้นที่ ซึ่งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะได้ชี้แจงทำความเข้าใจต่อเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติในพื้นที่ เพื่อให้การดำเนินการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สำหรับสิทธิด้านการรักษาพยาบาลในทางปฏิบัติ กระทรวงสาธารณสุข ได้ให้การรักษายาบาลกลุ่มบุคคลดังกล่าวตามหลักสิทธิมนุษยชนโดยต้องแบกรับภาระค่าใช้จ่าย แต่อย่างไรก็ตามเพื่อให้การดำเนินการแก้ไขปัญหาให้กลุ่มบุคคลดังกล่าวได้เข้าถึงสิทธิให้เป็นไปตามยุทธศาสตร์ฯ ที่ประชุมเห็นควรให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องไปพิจารณาหาแนวทางดำเนินการต่อไป

3) ยุทธศาสตร์การดำเนินการเชิงรุกและเชิงสร้างสรรค์เพื่อป้องกันการอพยพเข้ามาใหม่ เห็นว่าปัญหาแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองเป็นปัญหาหลัก ซึ่งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องหาแนวทางดำเนินการในการแก้ไขปัญหาและป้องกันการอพยพเข้ามาใหม่อย่างจริงจัง

4) ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการ สำนักงานสภาพความมั่นคงแห่งชาติ ได้บริหารจัดการและประสานการดำเนินการแก้ไขปัญหาตามยุทธศาสตร์ฯ มาอย่างต่อเนื่อง โดยล่าสุดมีมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2550 ขยายกรอบแผนปฏิบัติการตามยุทธศาสตร์ฯ ออกไปอีก 2 ปี และรับทราบการยืนยันความจำเป็นในการขอสนับสนุนงบกลางเพื่อดำเนินโครงการสำรวจจัดทำทะเบียนประวัติและเอกสารแสดงตนสำหรับบุคคลที่ไม่มีชื่ออยู่ในระบบทะเบียนราษฎรในปี 2550

1.2 เพื่อให้การดำเนินการตามนโยบายของรัฐบาล เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและมีการบูรณาการการดำเนินการให้เป็นไปตามแนวทางเดียวกัน ที่ประชุมจึงเห็นควรให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดทำแผนปฏิบัติการ (Roadmap) เพื่อเป็นแนวทางให้มีความชัดเจน อีกทั้งเห็นควรสนับสนุนให้ภาคส่วนต่าง ๆ และองค์กรที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมสนับสนุนในการดำเนินการดังกล่าวด้วย

2. การดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหาด้านสถานะบุคคลของกลุ่มชาวมอแกน

เห็นด้วยตามแนวทางการดำเนินการตามที่สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเสนอ โดยในเรื่องการกำหนดสถานะบุคคล กระทรวงมหาดไทย โดยกรมการปกครอง ได้ดำเนินการสำรวจและจัดทำทะเบียนประวัติ เพื่อนำกลุ่มชาวมอแกนที่มีปัญหาสถานะเข้าสู่การพิจารณาการให้สถานะตามยุทธศาสตร์การจัดการปัญหาสถานะและบุคคล สำหรับการให้สิทธิและสวัสดิการต่าง ๆ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ดูแลและดำเนินการอยู่แล้ว แต่อย่างไรก็ตาม เพื่อให้การดำเนินการเรื่องสิทธิและสวัสดิการต่าง ๆ สามารถตอบสนองต่อความต้องการของชาวมอแกนได้อย่างแท้จริง ที่ประชุมจึงเห็นควรให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำความเห็นของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ไปพิจารณาดำเนินการเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการประเพณี วัฒนธรรม สภาพวิถีชีวิต และความเป็นอยู่ของชาวมอแกนต่อไป

/3. การดำเนินการ....

3. การดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหาด้านสถานะบุคคลของกลุ่มบุคคลและชุมชนบนพื้นที่สูง

ที่ประชุมเห็นว่า ในการดำเนินการแก้ไขปัญหาด้านสถานะบุคคลของกลุ่มบุคคลและชุมชนบนพื้นที่สูงนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ดำเนินการตามนโยบายและอำนาจหน้าที่มาอย่างต่อเนื่อง แต่อาจมีปัญหาด้านทางปฏิบัติสำหรับกลุ่มเป้าหมายบางส่วนซึ่งมีรายละเอียดและปัญหาในทางปฏิบัติเฉพาะราย ซึ่งที่ประชุมได้เสนอให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ปรับปรุงแนวทางการดำเนินการ เพื่อให้การดำเนินการแก้ไขปัญหาสถานะของบุคคลและชุมชนบนพื้นที่สูงเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยให้คำนึงถึงสิทธิหน้าที่และการมีส่วนร่วมของบุคคลดังกล่าว และที่ประชุมได้มีความเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ดังนี้

1) ให้มีการปรับแนวทางในการดำเนินการแก้ไขปัญหาด้านสถานะบุคคลของกลุ่มบุคคลและชุมชนบนพื้นที่สูงให้มีความชัดเจน เพื่อประโยชน์ของบุคคลที่จะแก้ไขปัญหาสถานะและเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติ

2) สำหรับการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการกำหนดสถานะบุคคล ที่ประชุมได้เห็นว่ากฎหมายที่ดำเนินการอยู่ในปัจจุบันโดยเฉพาะ พ.ร.บ. สัญชาติ พ.ศ.2508 แก้ไขฉบับที่ 2 พ.ศ. 2535 มีหลักการสอดคล้องกับสภาพปัญหาในปัจจุบัน ซึ่งประเทศไทยต้องประสบกับปัญหาผู้หลบหนีเข้าเมืองหลายกลุ่ม และมีแนวทางการดำเนินการที่สามารถดำเนินการได้ โดยไม่มีปัญหาอุปสรรคในการดำเนินการแต่อย่างใด จึงไม่สมควรต้องแก้ไขกฎหมายดังกล่าว

3) กลไกในการแก้ไขปัญหาด้านสถานะกลุ่มบุคคลและชุมชนบนพื้นที่สูง ที่ประชุมเห็นด้วยที่จะต้องมีส่วนร่วมของตัวแทนภาคประชาชน ชุมชน และองค์กรปกครองท้องถิ่นเข้ามาร่วมแก้ไขปัญหาดังกล่าว ในระดับต่าง ๆ ตามความเหมาะสม เพื่อให้กระบวนการในการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาดังกล่าวเป็นไปโดยมีประสิทธิภาพมากขึ้นโดยให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปปรับใช้เป็นแนวทางหลักในการดำเนินการแก้ไขปัญหาดังกล่าวต่อไป

4) เพื่อให้บุคคลและชุมชนบนพื้นที่สูง ได้เข้าถึงสิทธิขั้นพื้นฐาน ที่ประชุมเห็นด้วยที่จะให้มีการช่วยเหลือและปรับปรุงการดำเนินการเพื่อให้กลุ่มบุคคลดังกล่าวสามารถเข้าถึงสิทธิขั้นพื้นฐานต่าง ๆ มากขึ้น โดยต้องอยู่ภายใต้ระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง แต่ต้องสร้างจิตสำนึกในหน้าที่ที่พึงปฏิบัติของพลเมืองด้วย โดยให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับไปพิจารณาดำเนินการตามแนวทางดังกล่าวต่อไป
